

la ~ojn, kiam okazas diversaj faktoj : *fervoja, tajda ~aro. ~montrilo*. Turniganta vergeto por indiki la ~on ĉe horloĝo. *Ĉiu~e*. Je ĉiu ~o : *vi devas trinki ĉiu~e du kulerojn de tiu medikamento. Po~e*. Por ĉiu ~o : *la seruristo postulus dek frankojn po~e*.

hordo Z. 1 Nomadaro, nomada popolo. Kp TRIBO. 2 Nomada bandoĉo : la Eternulo sendis sur Judujon ~ojn da Haldeoj Z. 3 Senorda, sendisciplina k malbonfara bando.

* **Hordeo**. Grena unujara vegetaĵo el fam. gramenacoj, kies grajnoj estas uzata por fari krudan panon, por nutri bestojn aŭ por fabrikii bieron (*hordeum*).

Horizonto. 1 Ĉirkaŭa linio, kie finiĝas nia vidkapablo, k kie la tero ŝajnas kunigi kun la ĉielo : *antaŭ liaj okuloj etendiĝis vasta ~o*; *la suno staris proksime al la ~o*; *malaperi de la ~o*; (t) : *diversaj teorioj k projektoj aperas k tuj malaperas de la ~o*; *la politika ~o nubigis*. Kp PERSPEKTIVO, PEJZAĜO, PONO. 2 (t) Limigita regiono, el kiu ne eliras la spirito ; amplekso de la penso : *tio plivastigis lian spiriton ~on*; *la ~o de liaj homoj ne transpasis la limojn de ilia malvasta lundo*; *tiu scienca ellrovo malfermas novajn ~ojn*; *griza, sen~a vivo*.

* **Horizontala**. Paralela al la supraĵo de sennova akvo, rektangule kruciganta kun la vertikala linio de la loko : *~a ebenajo*; *~a pozicio*.

* **Horloĝo**. Aparato por mezuri la tempon k montri la horojn : *sabla, suna ~o*; *poŝ~o, mur~o*; *jen grincas la vek~o*; *mia ~o montras la dekan*; *streĉi ~on. ~isto*. Homo, kiu fabrikas aŭ zorgas la ~ojn.

hormino G. de labiacoj, longviva herbo kun grandaj bonodoraj floroj, kulturata kiel ornama planto (*horminum*).

Horoskopo. Observado pri la situacio de iuj planedoj aŭ stelaroj, je la horo de naskiĝo de infano, laŭ kiu la astrologoj pretendis antaŭdiri la estontan sorton de tiu infano : *starigi ies ~on*. Kp AŬGURNO, PROFETAĴO.

Hortensio. Arbeti el fam. de saksifragacoj, kun belaj longdaŭraj floroj (*hydrangea hortensia*).

* **Hortulano**. Birdo el ordo de paseroj, kies karno estas tre delikata (*emberizu hortulana*).

Hospitalo. Ejo, kie oni kuracas, ordinare senpage, malriĉajn malsanulojn. Kp SANATORIO.

* **Hostio** (K). Senfermenta rondforma oblati, konsekrota aŭ konsekrita dum la meso. ~ujo. Sanktigita vazo por konservi konsekritajn ~ojn. ~montrilo. Ornamita ~ingo, ĝenerale similanta radiantan sunon, uzata por prezenti la Eŭkaristion al adoro de fideluloj.

* **Hoteio**. Domo, kie la vojaĝantoj povas pagante loĝi k plejofte ankaŭ manĝi ; gastejo. ~isto, ~mastro. Pose-danto aŭ administranto de ~o.

hu Z. Interj. por inciti aŭ insulte timigi, ofte serce.

hubo Z Δ. lama kampomezuro, havanta ĉirkaŭ 10-15 hektarojn.

* **Hufo**. Korna piedbazo de multaj bestoj : ~o de ĉevalo, bovo, porko, kapro. ~fero. Arkforma plata ferpeco, kiun oni najlas al la piedoj de ĉevaloj k muloj por eviti difektigon de la ~oj. ~feri (tr). Najli feron al ĉevalo. ~obati (ntr). Forte bati per ~piedo. Unu~ulo. Besto, kies ~o estas nature nefendita : *ĉevalo k ĉiuj ĉevalparencaj bestoj (azeno, zebro kc), estas unu~uloj, bovo, porko, kapro estas du~uloj*.

Humo. Nigrebruna tero, konsistanta el malkomponiĝintaj vegetaĵoj, uzata kiel sterko ĉe ĝardenkulturo.

Humana. Posedanta la kompatemon, helpemon, homamon, kiuj estas la plej noblaj kvalitoj de la homo : *oni ne povas esti justa, se oni ne estas ~a*; *ne~a kruelaĵo. ~eco*. Eco de ~a homo. ~igi. Igi iun ~a : *~igi militistojn, sovaĝulojn. ~ismo*. Doktrino, serĉanta en la helen-latina civilizo la plej bonan rimedon por ~igi k klerigi la homaron (Kp KLASIKA, HELENISMO). ~isto Z. Fakulo studenta la helenlatinan civilizon k la antikvajn klasikajn literaturojn.

Humero. Osto de la brako, liganta la kubuton al la ŝultro.

* **Humila**. 1 (iu) Volonte sin malaltiganta ; malfiera : *~u antaŭ, kun, kontraŭ polenculoj*; *~a servisto*; *ne iras*